ફાયદા.

હદીસે શરીફમેં આયા હૈ કે કલમએ તઇબ "લા-
ઇલાહ ઈલલ્લાહો મોહમ્મદુર રસુલુલ્લાહ" સબ ઝીકરોંસે
અફઝલ ઝીકર હૈ જો શખ્સ ઈસકા ઝબાનસે ઈકરાર કરે
ઔર દીલસે ઈસકી તસદીક જાનેકે નહીં કોઈ માબુદકાબીલ
પરસતીશકે મગર અલ્લાહ, ઔર મોહમ્મદ રસુલ, અલ્લા
હકે હૈં, વોહ શખ્સ જન્તી હોગા, ઔર દુસરી હદીસમે
આયા હૈ કે જો સખ્સ સતરહજાર મરતબા અપની ઉમર
મેં ઇસકું પડેગા તો બેશક જન્નતી હોગા, ઔર ગુનાહ
કે અગલે પીછલે સબ બખસ દીએ જાઅંગે અગર માં
ઔર અઝીઝો અકરોબા, યા દોસત આશનાકે વાસતે
દફે સતરહજાર બાર કલમએ તઇયબ પડકે બખશેગા,
શખ્સ બેશક જન્નતી હોજાયગા, અગરચે ગુન્હગાર
હો. ઉસ પડનેવાલેકુભી વએસાહી સવાબ મીલેગા;
ર જો કોઇ હમેશા પડા કરેગા ઉસકે મરતબેકુ અલ્લાહ
ના હે કે કીસ કદર સવાબ પાએગા. ઈસલીયે ઈસ
કસારને મુસલમાન ભાયોંકો આગાહ હોનેકે વાસતે
ર કીતાબમેં અએસે ફાએદેકુ લીખ દીયા, કે પડનેસે
ત ન કરેં, ઔર અપની નજાતકા વસીલા ઈસકુ સમજ
નો જહાનકા ફાયદા ઉઠાવેં અલ્લાહો તઆલા તઓ
ખએરકી ઈનાયત કરે--આમીન.

કશફુલ ખુલાસા.

સબ સના હૈ હજરતે રહમાનકો,
જાનો અકલો દીંદીયા ઈસાનકો,
ફઝલસે અપને હમેં કુરઆં દીયા,
ઉસમેં અમરો નીહી સબ રોશન કીયા.
અકલ દેકર કીકહા સમજહાયા હમે,
રાહે નેકીકી વોહ બતલાયા હમેં.
સબકે ઉપર ઉસકી તાઅત ફરઝહૈ,
ઔર ઈબાદય ઉસકી સબપર કરઝ હૈ.
શુકરે હક હમપર નબી ભેજ ખુદા,
નામ પાક ઉનકા મોહમ્મદ મુસ્તફા.
સબ બની આદમકે વોહ સરદાર હૈં,
ખલકે સબ આલમકે વોહ સાલાર હૈં.
જીન્નો ઈન્સાંકે વોહી હૈં રહનુમા.
સુરમા હૈં આંખોંકા ઉનકી ખાકપા.
હુજીયો ઉનપર દરૂદે બેહીસાબ,
આલો અહેલે બએત ઔર સારે સાહબ.
ખાસ ઉનમેં જો ખલીફે ચાર હૈં,
સબ સહાબા બીચ વોહ સરદાર હૈં.
હઝરતે બુબકર બાદ ઉનકે ઉમર,
બાદ ઉસમાનો અલી હૈં રાહબર.
સભસે રાઝી હોવે હક જલ્લો ઉલા,
આબે રહમત ઉનપે બરસાવે સદા.
જો કે તાલીબ હૈ ખુદાકી રાહકા,
હૈં ઈમામે આઝમ ઉસકે પેશવા.
વોહ ખુદાકી રાહકે રૌશન ચીરાગ,
દીન પૈગમબર હૈ ઉનસે બાગ બાગ,
રહમત અપની ઉનપે હક નાઝીલ કરે,

કબર ઉનકી નુરો—ખુસબોસે ભરે.
યેહ મસાઇલ સીખના બેશુબ્હો શક.
ફરઝ હે સબ મોઅમીનોંપર યક—બયક.
ઉનકો મૈંને જમઆ બૈતોંમેં કયા,
ઔર હરએકકો જાએપર ઉસકે રખા.
ઈસ રીસાલેકા ખુલાસા નામ હૈ,
ઈસમેં સબ અહકામે દીં ઈસલામ હૈ.
સબ મુસલમાનોં કો દે તૈફીક રબ,
તા કરેં ઈન મસઅલોંકો યાદ સબ.

ઇમાનકા બયાન.

કૌલે પૈગમબરસે ઇમાં મુસતફાદ,
હે વોહ હે ચીઝોંકાદીલમેં એતકાદ.
એતકાદ અવ્વલ ખુદાકી ઝાતકા,
ક્યું કે વોહ ખાલીકહૈ મખલુકાતકા.
ઝીંદા ઔર કાદર હે ઔર દાના હૈ વોહ,
દેખતા હૈ સબકો ઔર સુનાતા હૈ વોહ.
હૈ ઇરાદા ઔર કલામ ઉસકા કદીમ,
જો વોહ ચાહેસો કરે કાદર હકીમ.
ના શરીક ઉસકો ન કોઈ માનીંદ હૈ,
ના ઉસે માં બાપ ઝન ફરઝંદ હૈ.
નઈ અરઝ ઝાત ઉસકી ઔર જોહર નહીં,
ઝરરા ઉસકે હુકમસે બાહીર નહીં.
વોહ ઝમાંસે ઔર મકાંસે પાક હૈ,
બલકે હર વહમો-ગુમાંસે પાક હૈ.
દુસરા કરના ફરસ્તોંકો યકીં,
ગહચે વોહ હમકો નઝર આતે નહીં.
મર્દ ઔર ઔરત પનેસે પાક હૈં,
બે ગુન્હા તાઅતમેં સબ ચાલાક હૈ.
હૈ કીતાબોંકા યકીં ફીર તીસરા,
જો નબીયોંપર ખુદા નાઝીલ કીયા.

વો ખુદાકા પાક બરહક હૈ કલામ,
ઉસમેં હે સબ રાહ બતલાનેકા કામ.
હૈ ચહારમ એતકાદે અંબીયા,
ઉમ્મતોંકે રહનુમા ઔર પેશવા.
પાંચવાં હૈ એતકાદે આખરત,
દેખેં વહાં અપને અમલ "મા—અહઝરત."
હે છઠા કરના યકીં તકદીરકા,
હકસે હૈ સબ ખૈરો-શર અચ્છા બુરા.
મરક ઉઠના સાતવાં જો કોઈ કહે,
ઉસકો બોલો આખરતમેં દેખલે.

અરકાને ઇસલામકા બયાન.

પાંચ હૈ ઈસલામકે અરકાન સબ,
અવ્વલ ઈકરાર ઝબાંસે બોલ લબ.
ઝાતે હક હૈ લા શરીકો વહદહુ,
ઔર માહમદ અબદહુ વ રસુલહુ.
રૂકને દુયમ હૈ અદા કરના સલાત,
રોઝએ રમઝાં સીયમ ચારૂમ ઝકાત.
રૂકને પંજુમ હજ્જે બએતુલ્લાહ હૈ,
ગર સવારી ઔર ખરચે રાહ હૈ.
અબ સુનો અહકામ ઇન પાંચોંકે સબ,
ફરઝ વાજીબ ઔર સુન્નત મુસતહબ.

મસાલે વઝુ.

હૈ વઝુમેં ચાર ફરઝ અએ નેકનામ,
મુંહકુ અરઝો તુલમે મેં ધોના તમામ.
દુસરા કોહનીસે ઉપર હાતકુ,
પાવ સરકા મસ્હ સમજહો બાતકું.
પાઉંકુ ટખનોંસે ઉપર ધોયે,
ફરઝસે હકકે અદા તબ હોઇયે.
સુન્નતેં તેરા હૈ સબ અંદર વઝુ,

પહેલે ધોન પ્રહોંચોંતક દો હાતકુ.
મુહમેં પાની લીજીયે આર નાકમેં,
ઔર બહોત તાકીદ હે મીસવાકમેં.
કહેના બીસમીલ્લાહ નામે ઝુલજલાલ,
નીત ઔર તરતીબ દાઢીકા ખીલાલ.
મસ્હ ભારે સરકા ઔર દો કાનકા,
ચાહીએ હો એક પાનીસે અદા.
ઉંગલીયોકુંભી ખીલાલ અપને કરે,
વકત ધાને હાતકે ઓર પાંઉકે.
તીન બાર અઝા જો ધોનેકેં સો ધોએ,
ઔર પયાપએ યાને કુછ વકફા ન હોએ.
મુસ્તહબ હે મસ્હ ગરદનકા તુજ હે,
અઝુ સીધા ધોના અ૦લ બાએંસે.

મસાયલ તોડનેવાલે વઝુકે.

આગેં યા પીછેસે કુછ હો ઝીયાદ,
નીકલે તબ હોવે વઝુ અંદર ફસાદ.
યા કરે મુંહભરકે કય થમ નાસકે,
યા બદનસે પીપય લોહુ બહે.
યા લગાકર પીઠકુ તકયેસે સોએ,
યા કીસી આઝારસે બેહોશ હોએ.
યા પીયે કુછ નીશા હો મસ્તે ખુમા,
યા નમાઝ અંદર હુંસે કહ કહ પુકાર.
યા બરહના કોકે કોઇ ઔરતકે સાત,
સાત શહુવતકે લગાવે ઉસકુ હાત.
ફાહેશા મુબાસેરત હે ઉસકા નામ,
હેં યેહ દસ નાકીસ વઝુ તોડેં તમામ.

મસાયલે ગુસલ,

આર ચીઝેં ગુસ્લકા હુએગા સબબ,

ઉસકા સુન્ના કાન ધરકર બા અદબ.
વકત શહવતકે મની હોવે જુદા.
પીઠસે ઔર નીકલે ફીર બાહેર ઝરા.
યા ઉઠે કોઈ ખ્લાબસે કપડા ભરા.
વોહ મની હોયા મઝી ગુસ્લ આચુકા.
સર ઝકરકા આગે યા પીછે અગર,
હોવે ગાયબ ગુન્લ હૈં હરએક પર.
લેકીન આગે અપની અવરતસે હલાલ,
ઔર પીછેસે પડા લાનતકા જાલ.
યા કોઇ અવરત નફાશો હુએઝહે,
પાક હોવે ગુસ્લ વાજબ હુએ ઉસે.

ફરાયઝે ગુસલ.

ગુસલમેં હ તીન ફરઝ અએ નેકખો,
ગરગરા કરે ઔર નાક અંદરસે ધો.
ઔર કરના સબ બદન બાહેરસે તર,
ગુસલકે યેહ ફરઝ હૈ સુન કાન ધર.
પાંચ સુન્નત ગુસલકે એ ગુબ્હોશક,
પહેલે ધોના હાથ દો પહોંચો તલક.
કરકે ઇસતીજા નજાસત જીસમકુ,
ગર લગી હો ધોના ઔર કરન વઝુ.
ડાલના પાની બદનપર તીન બાર,
પાંચ સુન્નત હો ચુકે યેહ આશકાર.
ગુસલે સુન્નત ચાર હૈં સુન અએ સઇદ,
જુમા ઔર એહરામ અરફા ઔર દો ઇદ.

માસાયલેઆબ.

આરેશ ઔર ચશ્મેકા પાની હો અગર,
ઉસમે કુછ શએ પાક મીલજાવે દીગર.
હૈ રવા ગુસ્લ ઔર વઝુ ઉસસે તુજહે.

જબ તલક પાની પના બાકી રહે.
આબ દહદરદહ કરૂ ખીદમતમેં અરઝ,
યાને દશ ગઝ તુલ ઔર દશ ગઝ અરઝ.
ગર કોઈ દો હાતસે પાની ઉઠાએ,
જો ઝમીં હૈ ઉસકે નીચે ખુલ ન જાએ.
પાક હૈ વોહ ગર પલીદ ઉસમેં ગીરે,
જબતલક રંગ ઔર મઝા યા બુ ફીરે.
ઔર અગર થોડા હૈ દહદરદહસે વો,
એક નજીસે કતરેસેભી નાપાક હો.
હૈ ગરઝ શરઈ જો બેહતર ઔર બડા,
સાત મુઠી એક અંગુઠા હો ખડા.
ઔર છે મુઠી તીન અંગુઠે કમસેકમ,
ઈસસે કમ જાયઝ નહીં અએ ગુલ કરમ.
આબ જારી ઘાંસ યા યા પત્તા બહાય,
પાક હૈ કુછ ઉસમેં ધોવે યા નહાય.

મસાયલે કુવા.

જો ગીરા ચુહા કુવેમેં મરગયા,
બીસ ડોલ આબ ખેંચનાં લાઝીમ હુવા.
ઓર અશર મુરગી બરાબર કુછ મરે,
ખીંચીયે દો બીસ નઈ છોટે બડે.
મેંગની બકરીકી હો યા ઉંટકી,
ગર કુવેમેં ગીરકે ટુકડે હોગઈ.
યા ગીરે પીખાલ મુરગ ઓર કાઝકા,
યા ગીરે પીખાલ ચીલ ઓર બાઝકા,
યા અગર ઇનસાં બરાબર કુછ મરે.
યા કોઈ હએવાન કુલે યા સડે.
યા અગર આઝા જુદા હોવેં તમામ;
સારા પાની ખીંચ ડાલે લાકલામ.
ઓર જો સારા ખીંચના ના હો સકે,

તો પયાપએ ડોલ દોસવ ખીંચલે.
વકત ગરીનેકો નહો માલુમ અગર,
ઓર કોઇ હયેવાન નીકલે કુલકર.
તીનદીનસે ખુજહના પાની નજીસ,
ઓર જો કુલા નઇ તો એકદીન રાત બસ.
જીન નમાઝોંકા વઝુ ઉસ્સે કીયા,
ફેરે સબ ઓર ધોવે જો કપડા ભરા.
બાર ફેંકે હડીયાં મુરદારકીં,
પાક હે બે શુબ્હ ઓર નાખુન સભી.
ઓર દબાગત હોવે જીસ ચમડેકે તઈ,
પાક હે ખનઝીર ઓર ઇનસાંકા નઇ.

મસાયલે પસ ખુરદા

ગોશ્ત જીસ હયેવાનકા ખાના રવા,
ઊંટકા જહુટા હો ઓર ઇનસાનકા.
ઓર ઘોડેકાભી જહુટા પાક જાન,
ઓર ગધે ખચ્ચરકા હે મશકુક જાન.
ગર સીવા મશકુક પાની ના મીલે.
તમ તયમ્મુમ ઓર વઝુ દોનોં કરે.
અવ્વલો આખીરમેં નઇ કુછ ગુફ્તગુ,
યા કરે અવ્લ તય મુમ યા વઝુ.
જો પરીંદા પકડે ચુંગલસે શીકાર,
યાકે હોવે મુરગીયા મુરદીર ખ્વાર.
યા છચુંદર બીલ્લી ઓર ચુહા પીયે,
ઉનકા હે મકરૂહ જહુટા જાનીયે.
બાગ ઓર ચીતેકા જહુટા હે અગર,
હે નજીસ ગુસ્લ ઓર વઝુ ઉસ્સે ન કર.
ઓર કુત્તેકાભી જહુટા હે નજીસ,
સબ દરીંદોંકા યેહી હે હુકમ બસ.

મસાયલ તય્યમુમ.

સાત મુજબ હે તયમુમકે ઝુરૂર,
પહેલે હોના કોસભર પાનીકા દુર.
યા રહે પ્યાસા વઝુ કરલે અગર,
યાકે દુશમન ઓર દરીંદે કા હૈ ડર.
યા લગે પાની તો અકડે પાંવ હાથ,
યા કુવાં હે ડોલ રસ્સી નઈ હે સાથ.
યા લગે પાની મરઝ હોવે દરાઝ,
યા ન પાવે ઇદો મઇતકી નમાઝ.
તીન હે ફરઝે તયમુમ યાદ કર,
નીઈયત ઓર દો ઝરબે ખાકે પાકપર.
ઝરબે અવ્વલ મું‌હપે મલ અએ નેકઝાત,
ઝરબે દુય્યમ કોહનીયાં તક દોનોં હાથ.
જો વઝુ તોડે તય મુમ ઉસ્સે જાય,
યાકે કુદરત હોવે ઓર પાનીકુ પાય.

મસાયલે હયેઝ.

હએઝકાભી હુકમ સુન્ના હે ઝુરૂર.
નવ બરસકી ઉમર હે વકતે ઝુહુર.
તીન દીન ઓર રાતસે કમતર નહીં,
ઓર દસ દીન રાતકે અકસર નહીં.
બે વઝુ કરના નમાઝ આયા હરામ,
ઔર લગાના હાથ કુર આંકા હરામ.
ગુસ્લકી હાજતશે મતકર પાંચ શય,
વોહ નમાઝ ઔર તોફે બયતુલ્લાહ હે.
ઔર કીસી મસજીદકે અંદરભી ન જાય,
ના પડે કુરઆં ન હાથ ઉસ્કુ લગાય.
ઓર જો કુરઆંસે જુદા હોવે ગીલાફ,
હે પકડના ઉસ ખીલાફ ઊપર મુઆફ.
સાત ચીઝેં હેં હરામ અબ હએઝસે,

સુન ઉસે મરહુમ મત હો ફુએઝસે.
રોઝા ઓર મસજીદમે જાતા ઓર સલાત,
ઓર કરના સોહબત ઉસ ઓરતકે સાથ.
ઓર લગાના હાથ યા પડના કલામ,
ઓર તવાફે ખાનએ બયતુલ હરામ.

મસાયલે નીફાસ.

બાદ જનને કે લહુ ઝાહેર હો જબ,
ઉસ્કુ કહેતે હેં નીફાસ અહેલે અરબ.
ઈસકી હદ કમતરત મુકરર નઈ કહીં,
લેકીન દીન ચાલીસસે ઉપર નહીં.
હુએઝમેં જીસકા બયાં ગુઝરા તમામ,
હે નીફાસ અંદર વોહ ચીઝેં સબ હરામ.
જબ નીફાસ ઓર હુએઝ ઓરતકા ગયા,
ગઇ નમાઝ ઓર આઈ રોઝોંકી કઝા.

બયાન નજાસતે ખફીફા.

બોલ ઘોડેકા ઓર ઊસ હએવાનકા,
જીસ્કાખાના શરઆમે હુએગા રવા,
ઓર પરીંદે જો હરામ ઉન સબકા ગુ,
હે ખફીફા ઉસ્મેં નહી કુછ ગુફતગુ
ઈસ નજાસતકા સુનો અબ હુકમ કયા,
પાવસે કમ ઈસમેં ગર કપડા ભરા.
ગર નમાઝ ઉસ્સે કરે હોવે કબુલ,
પાવ કી હદ એક બાલેસ્ત અરઝો તુલ.

નજાસતે ગલીઝાકા બયાન.

જો નજાસત હૈ ગલીઝા ઉસ્કુ સુન.
ઈસ્મકે ગુલ અકલકે હાથોંસે ચુન.
આદમી ઔર ચાર પાએ જો હરામ,

ઉસકા પેશાબ ઔર ગુલ હુએગા તમામ
ચાર પાયે જો હલાલ ઉનકાભી યુ,
મુરગીયોંકેભી સમજહુ પીખાલકુ.
ઔર યેઝી હુકમ રખતી હૈ શરાબ,
ખુન જારી પીપભી સુનલો શીતાબ.
એક દરહમસે જો લગ જાવે સીવા,
ઉસકો ધોવે નઇં નમાઝ ઉસ્સે રવા.
જબકે ગાઢી હો ન ફુએલે આસપાસ,
વઝનફ દરહમકે તબ કરના કીયાસ.
દાગકુ પતલેકે કબ ધોના હૈ ફરઝ,
જબ હથેલીકા ગડા હો તુલો અરઝ.

ઇસ્તંજેકા બયાન.

શુન્નત ઇસ્તંજા હૈ ઢેલોંસે તુજહે,
બાદ પાખાનેકે ઔર પેશાબકે.
ગરબદન પર ફુએલે દરહમસે ઝીયાદ,
ઉસકુ ધોના ફરઝ હૈ દખ ઇસ્કુ યાદ.

નમાઝોંકે નામ.

હૈ નમાજે પાંચ ફરજ ઇસ્મ ઉનકા કયા,
ફજરો ઝોહરો અસરો મગરબ ઔર ઇશા.
મરદકુ હર ફરઝકે અવ્વલ અઝાં,
ઔર ઇંકામત ભી હૈ સુન્નત સુન યહાં.

નમાઝકે વકત.

દો પહેર પીછે ઢલે જબ આફતાબ,
વકતે અવ્વલ ઝોહરકા હોવે શીતાબ.
સાયા હર શએકા જો અસલીકે સીવાય,
દો બરાબર હોવે વક્તે અસર આય.
સાયએ અસલીકુ સબને યું કહે,
દો પહરકે વકત જો બાકી રહે.

જબ ઝમીમે જાકે સુરજ છુપ ગયા,
વક્ત મગરબકા વહીં દાખીલ હુવા.
ફીર શફક જો રોશની હેગી સુફીદ,
છુપગઇ વકતે ઇશાકી હુઈ ઉમીદ.
જબ ગઈ શબ સુબ્હા સાદીક હુઈ તુલુ,
ફજરકા વકતે નમાઝ આયા શુરૂ.

ફરાયઝ નમાઝકે.

અય વલી તેરા જો હે ફરઝે સલાત,
ઉસમેં હે બાહીરકે ઔર અંદરકે સાત.
ફરઝ જો બાહીરકે હે શરત ઊનકા નામ,
વોહ વુઝુ યા ગુસલ હે અવ્વલ તમામ.
દુસરા પાકી નજાસતસે અગર,
તનપે યા કગડેપેહો યા જાયપર.
તીસરા પેહછાના વકતે નમાઝ,
ચૌથા મુંહ કીબલેકો કરના બા નીયાઝ.
પાચવાં હે ઢાંપના ઔરતકે તઇ,
ઔર છઠા દીલસે કરે નીયતકે તઇં.
સતર મરદોંકા હૈ નીચે નાફસે,
નીચેતક ઘુંઠનોંકે સુન દીલ સાફસે.
સતર સરેસે પાઊંતક ઢાંપે "નીસા"
ચાર—પંજે ઔર મુંહ રેહવે ખુલા,
સતર બાંદીકા હૈ જૈસા મર્દકા,
લેકે પીઠ ઔર પેટના રેહવે ખુલા.
ઔર બાકી હે જો ફરઝ અંદરકે સાત,
ઉનકે તઈ કેહતે હે અરકાને સલાત.
પેહલે હે તકબીરે તહરીમા શુરૂ,
ફીર કયામ ઔર ફીર કીરાઅત ફીર રૂકુ.
તીન રકઅત ફરઝ હો યા ચાર સબ,
દોમેં પડના ફરઝ બાકી મુસતહબ.

લેકે હર રકઅતમેં વીતરો નફ્લકે,
ફરઝ હૈ પઢહના કીરાઅતકા તુજહે.
સીજદે હર રકઅતમેં દો અય નામવર.
કઅદએ આખર તસ્હહુદકી કદર.
કસ્દસે કુછ કામ કરના યા કલામ,
તાકે ઉસ્સે બાહીર આએ વસ્સલામ.

વાજેબાત નમાઝકે.

હૈ નમાઝું બીચ બારા વાજેબાત,
ફાતેહા ઔર ઝમ્મે સુરા ઉસકે સાત.
ફરઝકે અવ્વલકી જો રકઅત હૈ દો,
હૈ કીરાઅત વાજીબ ઉન દોમેં પઢહો.
રૂકન સબ તરતીબસે કરના અદા,
ઔર બા આરામ કરના રૂકનકા.
હૈ દો કઅદોંમેં તહીયાતે તમામ,
બાહીર આના બોલકર લફ્ઝે સલામ.
પેહલાં કએદા હૈ નમાઝે ફરઝમેં,
વાજીબ ઔર નફ્લોંમેં ફરઝ ઉસકો કહે.
મગરબો-ફજરો-ઈશા પઢહના પુકાર,
ઝોહર-અસર આહેસ્તા પઢહ અય કામગાર.
વીતરમેં પઢહના કુનુત અય નેક રહ,
હાથ ઉઠાના કાનોંતક તકબીર કેહ,
હૈં છે તકબીરાત હરએક ઈદકીં,
હો ચુકે યેહ 'બારા' વાજીબ અય ઝકી.

નમાઝોંકી સુન્નતકા બયાન.

સુન્નતેં સતરા હૈં સબ અંદર સલાત,
પહેલે કાંનો તક ઉઠાના દોનોં હાત.
રખના સીધા હાત બાએંકે ઉપર.
ઝેરે નાફ ઔર ઔરતે સીને ઉપર,
ફીર પઢે સુબ્હાનક અલ્લા હુમા સબ,

પહેલી રકઅતમે અઉઝે બા અદબ.
બીસમીલ્લા અલહુમ્દકે અવલ પડે,
ઔર આખેર ઊસકે ફીર આમીં કહે.
હે જો તકબીરાત તહરીમાં સીવાય,
સબ વોહ સુન્નત હેં કુછ ઉસ્મેં શક ન લાય.
પડ રૂકુ આખેરકી રકઅત ઈદકા.
ઉસ્કી હૈ તકબીર વાજબ કર અદા.
તીન તસબીહાત હેં અંદર રૂકુ,
તીન ફીર સીજદેકે અંદર બા ખુશુ.
હો ખડા સીધા રૂકુસે જબ ઉઠે,
બએઠે દો સીજદોંકે બીચ આરામસે.
જબ સમેઅલ્લા કહે અવ્વલ ઇમામ,
મુકતદી તબ રબ્બના બોલેં તમામ.
મરદ બાએં પાઊપર કઅદા કરેં,
ચુતડોં પર બએઠે સારી ઔરતેં.
ફરઝકે આખરકીજો રકતઅત હેં દો,
ઊસ્મેં સરફ અલહુમદ સુન્નત હે સુનો.
ઔર દરૂદ આખરકે કઅદેમે પડે,
ફીર દોઆ માંગે કે હક બખસીસ કરે.
સીધે ઓર બાએં તરફ બોલે સલામ;
હો ચુકે શુન્નત યેહ સતરા ઇખતેતામ.

સીફત નમાઝકા બયાન.

જબકે જાના ફરઝ સુન્નત વાજેબાત,
કર અમલ ઉસપર કે હે વસ્ફે સલાત.
સુન અઝાં જલદી ઊઠે હો બેકરાર,
જએસા કોઈ હાકમકા આયા ચોબદાર.
કરકે ઈસ્તંજા વઝુ અચ્છા તમામ,
ઓ ખડા હોવે અદબસે જું ગુલામ.
દો જહાંસે કરકે અપને દીલકુ પાક,
હકકુ હાજર જાનકર હો ખોફનાક.

બુજહકર તોરીફકુ અલ્લાહુસે,
દીલસે નીયતકર ઝબાંસે યું કહે,
ફરઝ પડતાહું નમાઝ ઊસ વકતકી,
સામને કીંબલેકે લીલ્લાહુલ ગની,
ગર ઈમામતકા કહીં પડજાએ કામ,
બોલે મએ ઈન સબકા હોતા હું ઈમામ.
મુકતદી હોવે તો બોલે હાથ ઊઠા,
યેહ ઈમામ ઇસ્કી કીયા મએ ઇકતદા.
સામને કીબલેકે હાથોંકુ ઊઠાય,
કાનકી લો તક અંગુઠોકુ મીલાય.
હાથ ઉઠાવે વકત અલફ અલ્લાહુકે,
ઝેરે નાફ અકબરકી રે કાહકર રખે.
નાવકે ચમચે કે માનીંદ હાથ લાય,
બાયાં પહોંચા સીધે પજેંસે છુપાય.
બીચકી તીન ઊંગલીયાં ઉપર રહે,
ખીનસર ઔર ઈબહામ મીલ હલકા કરે
ચાર ઊંગલ દુર રહવે દોનોં પાય,
જાએ સીજદેસે નઝર આગે ન જાય.
હાથ કાંધોં તક ઉઠાવે ઔરતે,
બાએંપર સીધેકુ સીનેપર રખે.
પડ સનાકો ઔર અઊઝો બીસમીલ્લા,
હરફ અદા કરકર પડે સબ ફાતેહા.
આખર આમીં કહેકે સુરા ઝમ કરે,
યા કોઇ તીન આએતે કુરઆનસે.
એક આયતભી કીફાયત હૈ અગર,
હોવે લંબી આએતલકુરસી કદર.
માની ગર સમજહે તો ઉસમેં દીલ લગાય,
નઇતો સોચે લફઝ તા ગલતી ન આય.
જબ પઢા યેહ સબ કરે અલ્લાહે શુરૂ,
હો તમામ અકબરકી રે અંદર રૂકુ.
પકડે દો પંજોસે દો ઘુટનોંકુ સખત,

હો બરાબર પીઠ જએસે સાફ તખ્ત.
હાથ સીધા મીસ્લે ચીલ્લા સરબસર;
પીઠ પર દો પાઊંકી રેહવે નઝર.
તીન તસબીહેં કહે યા પાંચ સાત,
ફીર ઉઠાવે સર સમે અલ્લાકે સાત.
હો ખડા સીધા કહે ફીર રબ્બના,
જો અકેલા હો છો દોનોં બોલના.
મુકતદી હો રબ્બના પર બસ કરે,
ચાહે તો હમદન કસીરનભી કહે.
હૈ ઈમામોંકુભી અએ અહેલે અદબ,
રબ્બના આહિસ્તા કહેના મુસ્તહબ.
ફીર અલફ અલ્લાહુકે સાતી જહુકે,
પહોંચે જબ સીજદેમે અકબર કહ ચુકે.
સાત આઝાપર કરે સીજદા યકીં.
હુકમ યું ફરમાએ ખતમુલ મુરસલીં.
દોનોં ધુટને ઊંગલીયાં દો પાંવકી.
હાથકે દો પંજે માથા નાક ભી.
રાનસે પીંડલી ઝમીં પીંડલીસેં દુર,
પેટ ઝાનુસે બગલ પસલીસે દુર.
ઓર ઝમીંસે દુર રહવે ઊંગલીયાં,
હૈ યેહી મરદોંકે સીજદેકા બયાં,
જબ નમાઝી ઓરતેં સીજદેમેં જાએ;
ઈન તમામ આઝાકુ આપસમેં લગાય.
પાંવ દો બાહેર કરે સીધે તરફ,
ઊંગલીયાં સબ રહવે કીબલેકી તરફ.
ઉંગલીયાં હાથોંકી આપસમેં લગાય,
નાકપર યા ગાલપર નઝરેં જમાય.
તીન તસબીહે કહે યા કુછ ઝીયાદ,
ફીર ઉઠાવે સરકુ કર અલ્લાહકુ યાદ.
બએઠે તક હોવે તમામ અકબરકી રે,
એક તસબીકે કદર જલસા કરે.

ઇસ તરાહ સીજદા કરે ફીર દુસરા,
એક રકઅતકા બયાં યેહ હો ચુકા.
દુસરી રકઅતભી પઢના ઇસકદર,
યાદ રખ ઈસબાતકુ અએ નામવર.
બએઠે જબ કઅદેમેં હોકર બાઅદબ,
જાને મુજહકુ દેખતા હૈ મેરા રબ.
સર જહુકે ઔર ગોદમેં રહેવે નઝર,
હાથકે દો પંજે દોનોં રાનપર.
ઊંગલીયોંકે રેહવેં ઝાનુપર સીરે,
ના મીલે ઔર ના બહોત ખુલ્લે રહે.
સીધી ચટ ઊંગલી ઔર ઉસ્કે પાસકી,
બંદ હો રહેવેં હતેલીમેં મીલી.
બીચકી ઊંગલી અંગુઠેસે લગાય,
લાકે સાત ઊંગલી સહાદતકી ઉઠાય.
લાઇલાહા તક રહે ઊંગલી બુલંદ,
હો અંગુટે પર વોહ ઇલ્લલ્લાહસે બંદ.
ઓર અગર હલકેકી યેહ સુરત ન આય,
હાથ ખુલ્લા રખકે ઊંગલીકો ઉઠાય.
ઔર પડે આખીરકે કઅદેમેં દરૂદ,
ફીર દોઆ જો હૈ હદીસોંમેં વરદ,
જબ નમાઝ ઈસિ તરેહસે હોવે તમામ,
મુંહ ફીરા દોનોં તરફ બોલે સલામ.
ગર અકેલા હો ફીરસ્તે દીલમેં લાય,
ઔર કીરામન કાતબીંકુ ભી મીલાય.
મુકતદીયોંકી કરે નીયત ઇમામ,
મુકતદી બોલેં ઈમામ ઉપર સલામ.
બલકે સબ યારોંકીભી નીયત હૈ ખુબ,
તા મોહબતસે રહેં રોસન કુલુબ.
યા ઈલાહી સબકુ યેહ તોફીક દે,
મોમેનોકુ બખ્શ અપને ફઝલસે.

મુફસદાતે નમાઝકા બયાન.

તુટતી હૈ તેરા ચીઝોંસે નમાઝ,
બોલના કુછ બાતકોતા યા દરાઝ.
યા કીસીપર કસ્દસે કરના સલામ,
યા અખ્ક ઉસ્કુ જો કોઈ બોલા સલામ.
યા પુકારે રોએ દુનયાકે લીયે,
ઉફ્ કરે યા આહ ખાવે યા પીયે.
બાતકા દેવે જવાબ આવે ફસાદ,
યા ખુદાસે માંગે દુનયાકી મુરાદ.
ગર ખંકારે ઉઝર બીન હોવે ઝરર,
યા પઢે કુરઆન સફ્હા દેખકર.
હે ઈમામ અપનેકુ બતલાના જવાઝ,
યગર બતાવે ગએરકો તુટે નમાઝ.
તીન હરકતકુ કહે ફેલે કસીર,
ઉસ્સે જાતી હુએ નમાઝ અએ બેનઝીર.

મકરૂહાત નમાઝકા બયાન.

ચવદા મકરૂહાત હુએ અંદર નમાઝ,
યાદ કરના ઉનકુ બાસીદકો નીયાઝ.
સીધે ઔર બાએ તરફ કરના નઝર,
યા કરે પગડીંકે સીજદા પેચપર.
અપની પેશાનીસે યા પુંછે ગુબાર,
યા પઢે સર ખોલકર પગડી ઉતાર.
સરપે યા કાંધેપે કપડા ડાલકે,
દો સીરે લટકાકે ઉસકુ છોડ દે.
બએઠે ચુતડપર કદમ બાહેરનીકાલ,
યા કે ફોડે ઉંગલીયાં તીફલાં મીસાલ.
યા કમરપર હાથ ધર હોવે ખડા,
યા જુદા સફ્સે ખડા હોવે છડા.
યા ઉઠા આંખોંકુ દેખે આસમાં,
યા કે સીજદેમેં લગાવે કોહનીયાં.

યા કીસી શયસે અબસ બાઝી કરે,
જાએ સીજદેસે હટાવે કંકરે.
યા કીસી જાંદારકી તસવીરકુ,
છતપે પહેલુ પર રખે યા રૂબરૂ.

નમાઝોંકી રકઅતોંકા બયાન.

સતરાં રકઅત ફરઝ હુએ સુન રાત દીન,
ફજરકુ દો; તીન હુએ મગરબકુ ગીન.
ઝોહર ઔર અસરો ઇશાકી ચાર ચાર,
પાંચ ઔર બારા યેહ સતારા કઃ શુમાર.
બારા રકઅત હુએ મવકકીદ સુન્નતે,
જીસમે કબલઝ ફજર હુએ દો રકઅતે.
ઝોહરસે હુએ ચાર આગે બાદ દો,
બાદ મગરબ દો ઈશાકે બાદ દો.
લેક બાદઝ જુમઆ રકઅત હુએ ચહાર,
સબ મીલાકર હુએ યેહ ચવદા આશકાર.
મુસ્તહબ બારા હુએ કબ્લઝ અસર ચાર.
ચાર હુએ કબ્લઝ ઇશા ઔર બાદ ચાર.

તરાવીહકી નમાઝકા બયાન.

સુનતે રમઝા તરાવીહકી નમાઝ,
ઉસકી રકઅત બીસ હુએ દીલ નવાઝ.
ચાર રકઅતકા જો તરવીહા હુએ નામ,
પાંચ તરવીહા પડે હર શબ તમામ.
પડકે તકવીહાકુ તરવીહા કદર,
બઅઠે તા આરામ પાવે હર બશર.
હુએ જમાઅત સુન્નતત ઔર ખતમે કલામ,
હર દુગાના પડ અદા કરના સલામ.
બી નમાઝે વીતર વાજીબ હુએ મુદામ,
તીન રકઅત કાઅદ આખરપર સલામ.
હુએ કુનુત આખેરકી રકઅતમેં, વજુબ,

વાજેબોંમે જો બયાં ગુજરા હુએ ખુબ.
હુએ જમાઅત ઝરફકી સુન્નત મુદામ,
મોમીનોં ઉપર મવકકીદ ખાસો આમ.
ફરઝકા પડના અકેલા નઇ સવાબ,
હુએ જમાંઅતકી બુઝુરગી બેહીસાબ.

સીજદએ સહુકા બયાન.

પાંચશય હુએ જીનસે સીજદા સહો આય,
રૂકન જમ તકદીમ યા તાખીર પાય.
યાને રૂકન આગેકા વોહુ પીછે કરે,
યા જો હો પીછે તો વોહુ આગે કરે.
રૂકન ભુલેસે અદા કરના દુબાર,
દો રૂકુ યા તીન સીજદે યા ચહાર.
યા કરે દોબાર વાજબકુ અદા,
યા કરે તરક ઉસકુ અઝ રાહે ખતા.
સબકાં હાસીલ તરક વાજીબ હુએ અગર,
ખુબ સમજલે દીલમેં આપને ગઓર કર.
કઅદએ આખરમે કહેકર એક સલામ,
ફીર કરે દો સહુકે સીજદે તમામ.
બાદ ફીર સારા તશહુદ કર અદા,
દો સલામ અઝ સદક દીલ લાવે બજા.
મુકતદીકુ સહુ જો આવે તમામ,
સહુ ઉસકા સબ ઉઠા લેવે ઈમામ.

સીજદએ તીલાવતકા બયાન.

સીજદા વાજીબ હુએ તીલાવતકા યકીં,
ખુદ પડે યા ઉસકુ સુન લેવે કહીં.
હુએ અદાકે વકત દો તકબીર સાથ,
નઇ સલામ ઔર નઇ ઉઠાના દોનોં હાથ,
એક બયઠકમેં પડે કઇબાર અગર,
એક સીજદા બસ હુએ અએ સાહેબ હુનર,

ચવદા હુએ કુરઆંમે સીજદે આશકાર,
સુરતોંકુ ઉનકી કરલીજે શુમાર,
સુરએ (એરાફ઼ે) (રઅદ) અમે ખુશ નેહાદ,
(નહલો) (અસરા) (કાફ઼હા યા આએન સવાદ)
(હજ્જો)(કુરકાં)(નમલો)(સીજદા)(સવાદ) હક,
(ફ઼ુસ્સલત) વન્નજમો) (વનશકકત) [અલક]

નમાઝે કસરકા બયાન.

હુએ સફ઼ળ અંદર નમાજેં તીન કસર,
ચાર રકઅતકી ઈશા ઔર જોહુરો અસર.
તીન શરતેં કસરકી સુન સરસરી,
તીન દીનકી રાહ ખુશકી યા તરી.
ના દીખેં બસતીકે જો ઘર હુએં તમામ,
ઔર ન હોવે કોઈ મુકીમ ઉસકા ઈમામ.
જાનદોશય હુએં ઈકામતકા સબબ,
પહેલે કોઈ અપને વતનમેં આએ જબ.
યા ઇરાદા પધરા દીન રહેનેકા હોય,
શાહરમેં યા ગાંઊમે અએ નેક ખોય.
જો રખે હરરોઝ કસ્દે ચલ ચલાવ,
ગરચે બરસોં રહેવે કસર ઉસકુ પડાવ.

મશાયલે જુમઆ.

છે શરાયત હુએં વજુબે જુમઆકે,
અકલહો ઔર શહરકે અંદર રહે.
ના કીસીકા હો ગુલામ ઔર ના દુખી,
મરદ બાલગ આંખ સાબીત પાઉભી.
સાત શરતે હુએ જો હો જુમઆ અદા,
શહર હો યા આસમાસ ઉસકે ફ઼ના.
બાદશાહ યા નાઈબ ઉસકા કોઇ ફ઼રદ,
જોહરકા વકત ઔર જમાઅત ચાર મરદ.

જુમએકા ખુતબા કરે અવ્વલ અદા,
હોવે ઇઝને આમ દરવાઝા ખુલા.
જબ ખતીબઆ બએઠે મીંમબર પર વહાં,
ઊસકે આગે દુસરી કહેના અઝાં.
હો ખડા મીમબર પેદો ખુતબે પડે,
બીચમે દોનાંકે એક જલસા કરે.
જબકે ખુતબા પડ ચુકે વોહુ નેકઝાત,
કોઇ મુકીમ ઉઠ બોલે કદકામત સલાત.
કરઝ હુએ જુમએકી દો રકઅત તમામ.
ઝોહુર પડના ઉસમેં વાજબ હુએ મુદામ.

ઇદોંકી નમાઝકા બયાન.

ઇદકી વ.જીબ હુએદો રકઅત નમાઝ,
ઇદે અદહા ઇદે ફીતર અએ દીલ નવાઝ.
ઉસકી શરતે જુમઆકી હુએ સરબસર,
ખુતબા હુએ બાદઝ નમાઝ ઊસકા મગર.
જબ શુરૂ તકબીરે ઉલા કુ કરે,
બાંધ હાથોં કુ સના સારી પડે.
કાન તક ફીર હાથ ઉઠાકર તીન બાર,
તીન તકબીરે કહે બા ઇન્કીસાર.
જબ દુવમ રકઅતમેં સુરા પડ ચુકા,
તીન તકબીરેં કહે ફીર હાથ ઉઠા.
ઔર જો હુએ મસનુન રોઝે ઇદે ફીતર,
ખુબ કપડે ઔર લગાના ઉનકુ ઇતર.
કુછ તનાવલ ભી કરે કબલઅઝ સલાત,
ગર ગની હુએ ફીતર કી દેવે ઝકાત.
ઇદે અદહાકી નમાઝ અએ પુર હુનર,
ફીતર કે માનીંદ હુએ સબ સરબસર.
ખાના લેકીન રોઝે અદહા નઈ ભલા,
જબ તલક હોવે નમાઝ ઉસકી અદા.

રાહમેં તકબીર કહેના બા વીકાર,
ફીતરમે આહેસ્તા અદહામે પુકાર.

બયાન તકબીરાત અયામ તશરીક.

ઔર નમાઝે ફજરસે અરફેકે રોઝ,
તેરવીંકી અસરતક આએ દીલ ફરોઝ.
બાદ ફરઝોંકે જમાઅત હો અગર,
બોલના તકબીર વાજીબ સરબસર.

બયાન નમાઝ ચાંદ ગહન, ઔર સુરજ ગહનકા.

જબ ગહન સુરજકા હો યા ચાંદકા,
તબ નફીલ દો રકઅેતે કરના અદા.
ચાંદમે તહના પડે એક એક સબ,
ઔર શુરજ મેં જમાઅત મુસ્તહબ.
(સીર) પઢાવે ઉસકુ જુમએકા ઈમામ,
ગર નહો તનહા પઢેં સબ ખાસો આમ.
ઈસમેં ખુતબા ઔર અઝાં દસ્તુર નઈં,
બોલના કામત કા ભી માસુર નઈં.
ઈસમે પડના હુએ કીરાઅત કા દરાઝ.
ઔર દુઆકા માંગના બાદ અઝ નમાઝ.

નમાઝે જનાઝેકા બયાન.

ચાર તકબીરેં જનાઝેકી નમાઝ,
સબપે હુએ ફરઝે કીફાયા સુન યે રાઝ.
બોલકર તકબી- ઉસાકુ સના,
હાથ દોનોં બાંધકર કરના અદા.
દુસરી તકબીરકુ કહેકર શીતાબ,
ભેજે હઝરત પર દરૂદે બાસવાબ.

(સીર) યાને આહેસ્તા.

તીસરી તકબીર કહે માંગે દોઆ,
બખ્શ ઇસકુ ઔર હમકુ અએ ખુદા.
હો ચુકી તકબીર ચોથી જબ તમામ,
સીધે ઔર બાંએ તરફ બોલે સલામ.
હાથ ઉઠે તકબીર ઉલામેં ફકત,
ઔર સબમેં હાથ ઉઠાના હુએ ગલત.

મસાયલે ઝકાત.

હુએ ઝકાત ઈસલામ કા રૂકને સીયુમ,
ફરઝ હોના ઉસકા સુનલો મુજહુસે તુમ.
સાથ શરતેં હુએં નહીં ઇસમે દરોગ,
અકલો આઝાદી ઔર ઇસલામો બુલુગ.
હોવે દેતે વકત માલીક માલકા,
ઔર ગુઝરના માલ પર એક સાલકા.
ભી રહે કાયમ બરસ દીન તક નીસાબ,
ખરચમેં ધરકે નહો ઉસકા હીસાબ.
કોનસી ચીઝોંમેં વાજબ હુએ જકાત,
યાદ રખના ઈસકુ હુએ સુનનેકી બાત.
ઉંટ ઘોડા ગાય બકરી ખેત હુએ,
સોના રૂપા ઝેવર અશરફયાં રૂપએ.
એક બકરી દેવે જબ હોં ઉંટ પાંચ,
દુર ઉસકે હુર રખે દોઝખકી આંચ.
ઉંટ જબ પચ્ચીસ હોવે ઉસકે ઘર,
એક ઊંટ ઉનમેસે દેવે સાલપર.
તીસ યા ચાલીસ હોવેં બંસ ગાય,
એક દેવે ઔર સબ ગીન ગીન ચુકાય.
બકરીયા ચાલીસ જબ હોવેં તમામ,
એક બકરી સાલપર દેવે મુદામ.
જબકે પહોંચે એકસો એકતીસ તક,
દેવે તબદો બકરીયાં બે શુબ્હો શક.
હોવેં દોસો તીન દેવે મરદે નેક,

જબકે હોવેં ચારસો હર સોકુ એક.
એક દીનાર એક ઘોડેકી ઝકાત,
દેવે તબ પાવે કીયામતમેં નજાત.
ચાર પાએ જબ ચરાઈમેં ચરે.
તબ ઝકાત ઊનકી અદા માલક કરેં.
ઔર અગર ચારા ખીલાવેં મોલકા,
કુછ ઝકાત ઊનપર નહીં કરના અદા.
જબ હો સોના બીસ મીસકાલ અએ અમીં,
આધા મીસકાલ ઊસસે દેના હુએ યકીં.
હોવે જબ દોસો દીરમ રૂપા નીસાબ,
પાંચ દીરહમ દેવેં સબ કરકર હીસાબ.
ચાર માશે તીન રતી હુએ દીરમ,
બાઝે બોલેં ચાર કુછ ઉપર ન કમ.
વઝનકુ મીસકાલકે સબ યું કહે,
દસ દીરમકે સાત હીસ્સે તોલ લે;
હુએ યેહી "તાતારખાનીમેં" લીખા,
ઔર "ફતાવા" હુએ જો આલમગીરકા,
હુએ યેહ સારા ફીકહકા વઝનો શુમાર,
કુછ તીબતકા નહીં યાં એતેબાર.
જીસ ઝમીંમેં બોતા હો બરસાતસે,
યા નહેર કોઈ બાંધ લાયો હાથસે.
દસવાં હીસ્સા હુએ ઝકાત ઉસ ખેતમેં,
ખેત હો યા ખરબુઝે હોં રેતમેં.
ઔર જો પાની ડોલસે યા મોટસે,
દેવે તબ હુએં બીસવાં હીસ્સા ઊસે.
ઘાસ ઔર લકડી જો કોઈ જંગલસે લાય,
ઉસ્મે કુછ નઈ હુએ ઝકાત અએ નેક રાય.
વકત દેનેકે નીયત અંદર ઝકાત,
દીલસે વાજબ હુએ ઝબાંકી નઈ હુએ બાત.

"કીતાબોંકે નામ."

હએં મસારફ સાત શખ્સ અએ મુકતેદા,
જીનકુ દેના હએ ઝકાતે ફરઝકા.
વોહ હએ મીસકીનો ફકીરો બા વકાર,
ઔર મકાતબ ઔર કીસીકા કરઝદાર.
ઔર ઝકાત ઉપર જો લેને વાસ્તે,
બાદશાહ ઉસ્કે તઈઆમીલ કરે.
ઔર જો ગાઝી હએ બરાએ ઝુલ જલાલ,
ઔર મુસાફરકા જીસકે પાસ અબ નઈહએ માલ.
કીસકુ કહેતે હએં મકાતબ અએ અઝીઝ,
ગર ખરીદે કોઈ ગુલામ ઔર યા કનીઝ.
ઉસકે તંઈ બોલે અગર ઇતને રૂપએ,
મુજહકુ લાદેવે તો તુ આઝાદ હએ.

સદકએ ફીત્રકા બયાન.

સદકા ઇદે ફીતરકા વાજબ ઉસે,
જોકે હો આઝાદ ઔર પુંજી રખે.
જો ખજુરેં એક *સાએ અએ ખુશનફસ,
ગર ગેહું હોવેં તો આધે સાઅ બસ,
યેહ અરબમેં હએ સુનો યાંકે કહું,
હએ વોહ સબ દોસેર પાવ ઉપર ગેહ,

મસાયલે રોઝા.

ચાર હએં રોઝેકે અરકાન અએ શુજા,
કરના નીયત ઔર ના કરના જીમા.
ભી ન ખાના ઔર ન પીના બેશો કમ,
રૂકન હએ યેહ ચાર અએ સાબીત કદમ.
જો કે કાઝી હોવે યા ફતવા કહે,
નફલ રોઝા શકકે દીન બેહેતર ઉસે.
ફરઝ રોઝા રખકે ખાવે યા પીયે,
યા કરે ઔરતસે સોબત દીન દીયે.

* સાઅ સવાદોસેર વઝન.

યેહ ખતા હુએગી ખતા હુએગી ખતા,
ફેરઝ કફ્ફારા હે ઉસપર ઔર કઝા.
હે કનીઝ આઝાદ કરના યા ગુલામ,
હો મુસલમાં ઔર બે નુકસાં તમામ.
ગર ન પાવે કોઈ ગુલામ અએસી સીફત.
સાત રોઝે ઉસપે હુએ લગતા લગત.
ઔર જો રોઝે રખનેકી તાકત ન પાય,
પેટ ભરકર સાત મીસકીંકુ ખીલાય.
ગર લીયા રોઝેમેં બોસા બુલફુઝુલ,
યા કીયા અહમકને હુએ વાંસે દુખુલ.
ઔર મની નીકલે કઝા આઇ નીરી,
ઔર યેહ સુરત જો આવે ક'હરી.
કુછ ચનેસે કમ રહાથા દાંતમેં,
રોઝા નઈ જાતા જબ ઉતરા આતમેં.
રોઝેમેં મકરૂહ હુએ બોસા અગર,
ઉસ્સે કુછ ઈનઝાલકા હોવે ખતર.
ચાબના કુછ ચીઝ યા ચખના નમક,
યેહભી સબ મકરૂહ હયે બે શુબ્હોશક.
ઔર જો બચ્ચા ચાબ દેને બીન ન ખાય,
ઉસકી ખાતર ચાબે તો ઇઝા ન પાય,
જો બુઢા પેસે ન રોઝા રખ સકે,
હુએ ગેહુ' દેના સવાદોસેર ઉસે.
જબ તાકત આએ કરલેવે કઝા,
લાતકલ્લુફ નફસુન ઈલ્લા અસઆહા.
હામેલા અવરત અગર રોઝેકુ ખાય,
યા જો અવરત દુધ બચ્ચેકુ પીલાય.
યા મુસાફર ખાવે યા બીમારભી,
ફેરઝ ઈન સબપર કઝા આઈ નીરી.

મસાયલે હજ.

ફેરઝ સારી ઉમરમેં હજ એકબાર,

ઉસકી શરતેં નવ હૈ સુન અએ હજ ગુઝાર.
બાલીગ ઔર આકલ મુસલમાની ઝુરૂર,
હોવે આઝાદ ઔર હો આંખોંમેં નુર.
ભી સવારી ઔર તોશા રાહકા,
ડર ન હોવે રાહમેં બદખ્વાહકા.
ઔર જો ઔરત જાય કોઈ બએતુલઅતીક,
હોવે ખાવીંદ ઉસકા યા મહરમ રફીક.
ફરઝ હજકે તીન હૈ દીલસે સુનો,
બાંધના એહરાસકા અવ્વલ ગીનો.
દુસરા અરફાતપર રહેના ખડા,
ઔર તવાફે કાબેતુલ્લાહ તીસરા.
પાંચ વાજીબ હજકે સુનીયો બાતકુ,
પહેલે મુઝદલફેં રહો રાતકુ.
મારના જમરૂંકુ કંકર શઓકસે,
દઓડના માવા સફામેં ઝઓ કસે.
કસર કરના યા મુંડાના સરકુ સાફ,
વકત ફીરનેકે હે રૂખસતકા તવાફ.
ઈસ સીવા સુન્નત હૈં ઔરહેં મુસ્તહબ,
ઉનકુ લીખતે હૈં બડી જીલદોમેં સબ.
હે જો કુછ એહરામ બાંધેપર હરામ,
સુન બયાં ઈસકા કે હે બહેતર કલામ.
વોવતી કરના હે ઔર જહગડા લડાઈ,
જહુટ ગીબત ગાલી ઔર તોહમત બુરાઈ.
ઔર નકરના કોઈ ખુશકીકા શીકાર,
બાલ સરકે ઔર બદનકે મત ઉતર.
ભી ન ધો ખતમીસે દાઢી ઔર સર,
નાખુન ઔર મુછેં બઢેં તો મત કતર.
મત પહેન મોઝોંકુ મત પગડી લપેટ,
સબ સીયે કપડોંકુ તહકર રખ સમેટ.
ઔર ખુશબુભી લગાના હૈ હરામ,

હો ચુકે અહકામ યેહ હજકે તમામ.

મસાયલે કુરબાની.

જોકે સાહેબ માલ હોવે ઔર મુકીમ.
ઉસપે કુરબાની હે અએ અબદુલ રહીમ.
એક બકરી ઉસપે વાજીબ હર બરસ,
ભેડ દુંબેકા નહીં હે હુકમ બસ.
ઊંટ હો યા ગાય હો અએ દીલ નવાઝ,
એકસે હે સાત શખસોંકુ જવાઝ.
આધી દુમ ઔર ના કટા હો આધા કાન,
ના બહોત દુબલીકે ચમડા ઉસ્તખ્વાન.
કાની ઔર લગડીકા કરના નઈ રવા,
ઔર ખસી બે સીંગ હે કરના રવા.
ઝબહ કરના ઇદકી પઢકર નમાઝ.
ઔર બાઅદઝ ઇદ દો દીન તક જવાઝ.
આપ ખાવે ઔર દે દુરવેશકુ,
આશના ઔર અકરોબા ઔર ખેશકુ.
ઔર જો રખ છોડે મુખાકર કુછ કબાબ,
વોહભી જાયઝ હે હુઇ પુરી કીતાબ.
ખતમપર ગુઝરેથે જો હીજરતસે સાલ,
હીંદી યેહી "કશફુલ ખુલાસા" સે નીકાલ.

ખાતેમએ કીતાબકે બયાનમેં

ઇસ રીસાલેકી ઝબાંથી ફારસી,
સાફ ઔર પાકીઝા જએસી આરસી.
ઇખતેસાર ઉસ્કા બયાં કોઇ કયા કરે,
જએસા કોઈ દરયાકુ કુઝેમેં ભરે.
થા મુસન્નીફ ઇસકા મરદે અહેલે દીલ,
દીલ હક બમશગુલ ઝાહેર આબો ગીલ.
થા વજુદ ઉસકે કે થા આલી મુકામ,
નામ અપના નઇ લીખા વોહ નેકનામ.

જબકે વોહ મરનેકે આગે મરગયા,
ફૈઝ ઉસકા અબ તલક જારી રહા.
યા ઈલાહી ઉસકે તઈ મગફુર કર,
સઈ ઉસ મગરફુરકી મશકુર કર.
કબર ઉસકી નુરસે મામુર કર,
રૂહો રેહાંસે ઊસે મસરૂર કર.
ઔર જો ઉસકા તરજુમા હીંદી કીયા,
બંદએ મીસકીં તેરી દરગાહકા.
હાલઘર ઉસકે કરમ અએ કરીમ,
યા ખફીયલલુત્ફ ઝુલ ફઝલીલ અઝીમ.
કુઝ નથા તુને ઉસે બક્ષમા વજુદ,
તુજહ સીવા હૈ કોન ઉસકા અએ વદુદ.
ઉસકે ઈસયાંકે તરફ મતકર નીગાહ,
બખ્શ ઉસકે સબ ગુનાહ અએ બાદશાહ,
ઉસકુ દરયાએ મોહબતમેં ડુબો,
તુજહ સીવા સબ નકશ ઉસકે દીલસે ધો.
વક્ત મરનેકે બશારત ઊસકુ આય,
તુજહસે રાઝી હૈ માલક ખુદાય.
જબકે આવે કબ્રમેં મુનકર નકીર.
કર ઉસે તલકીન અએ નાસીર કદીર.
જબ કીયામતમેં વોહ બેવફા,
હોં શફી ઉસકે મોહમ્મદ મુસ્તફા.
યા ઈલાહી ઉનપર નાઝીલ કર દરૂદ,
જબ તલક હસતીકા હૈ બુદો નમુદ.
આલ અહેલે બએત અસહાબ અજમઈન,
તાબઈનો બાદ તબએ તાબેઈન.
બાદઆં સબ મોમેનાતો મોમેમીન,
ઈસતજીબ મોલાએ રબ્બલ આલમીન,
હૈ શુજાઓદીન હાફીઝકા કલામ,
તુમ સુનો યેહ સબ ખુલાસેકો. તમામ.

તમામ શુદ.

જાહેર ખબર.

સરવે સોખીન સજ્જનોને માલમ થાય જે અમારી દુકાને સઘળી જાતના પુસ્તકો મળશે, માટે જે સાહેબોને જોઇએ તેણે નીચે સરનામે પત્ર વહેવાર કરવો. તે શિવાય મુસલમાની કીસ્સાઓ તથા નાટકો તથા અર્થી વારતાઓ તથા [illegible]દકો, જોતીષ વગેરે હરેક જાતનાં પુસ્તકો અમારે ત્યાંથી મળશે.

૦-૨-૦ મહમદ હનીફનો કીસ્સો.
૦-૨-૦ સાહેજાન સાહુપરીનો કીસ્સો.
૦-૧-૩ દોઆએ ગજ્બુલ અરસ.
૦-૨-૦ સાએ એમાનનો કીસ્સો.
૦-૧-૩ સાહી નામુ.
૦-૧-૬ ઇંદરસભા ચીતરવાળી.
૦-૧-૦ શકરાત નામા તથા મઓતનાંમા.
૦-૩-૬ તમીમ અનસારીનો કીસ્સો.
૦-૧-૩ મજમુએ મુર[illegible]મા.
૦-૧૨-૦ હાતમત[illegible]નો કીસ્સો.
૦-૧-૩ તોરા ઇસકી લાવણીઓ.
૦-૪-૬ મજમુએ મદ હયાત.
૦-૩-૬ બીબી મરીયમનો કીસ્સો.
૦-૨-૦ નુર નામાં.
૦-૨-૦ છબીલી ભઠીયારી.
૦-૬-૦ બાગોબાહાર ચારદરવેસનો કીસ્સો.
૦-૨-૦ ઇન્નાએ ફતાના માહાતમ.
૦-૩-૬ મદે નબી યાને બાગે રસુલ.
૦-૧-૦ વફાત નાંમા બીબી ફાતમાકા.
૦-૧-૦ જમ જમાકી ખોપરીનો કીસ્સો.
૧-૦-૦ જંગમનામએ મોહમ્મદ હનીફ.
૦-૧-૦ ચુવા બીલ્લીનો કીસ્સો.

બુકસેલર ગોકલદાસ મુળચંદ ભાવનગરવાળા
કમીશન એજન્ટ.
ઠા. લવારની પોળ સામે પુસ્તકાલય—અમદાવાદ.